

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยวัณโรคในเขตพื้นที่ตำบลบางปูใหม่ จังหวัดสมุทรปราการ
ชื่อ-สกุลนักศึกษา	ดาวเรือง เชิดกลิ่น
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.จิระศักดิ์ ทัพพา
หลักสูตร	สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การจัดการระบบสุขภาพ
ปี พ.ศ.	2567

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรค 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางชีวสังคม ปัจจัยความเชื่อด้านสุขภาพและปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรค ในเขตพื้นที่ตำบลบางปูใหม่ จังหวัดสมุทรปราการ ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพและแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย สมมติฐานการศึกษา คือ ปัจจัยทางชีวสังคม ปัจจัยแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรคในเขตพื้นที่ตำบลบางปูใหม่ ในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนรักษาวัณโรคปอดเสมหะพบเชื้อ ในเขตพื้นที่ตำบลบางปูใหม่ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้รับการรักษาหายขาดและครบแล้วจำนวน 231 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมี 1) พฤติกรรมการดูแลตนเองอยู่ในระดับสูง 2) ปัจจัยความเชื่อด้านสุขภาพได้แก่ ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์ของการรักษา และแรงจูงใจด้านสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้อุปสรรคในการปฏิบัติตน มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอารมณ์ ด้านทรัพยากร และการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ปัจจัยด้านชีวสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยวัณโรค

คำสำคัญ ความสัมพันธ์ พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเอง ผู้ป่วยวัณโรค

Title	Factors in Relation to the Self-Care Behavior of Tuberculosis Patients in Bang Pu Mai Subdistrict Area, Samut Prakan Province
Name	Daorueang choedklin
Advisor	Dr. Jerasak Thappa
Degree	Master of Public Health
Program	Health System Management
Year	2024

Abstract

The objectives of this study were 1) to examine the self-care behavior of tuberculosis patients. 2) to study the relationship between bio-social factors, health belief model factors, and social support factors and the self-care behavior of tuberculosis patients in Bang Pu Mai Subdistrict Area, Samut Prakan Province. The conceptual framework was a health belief model and a social support theory. The hypotheses were that bio-social factors, health belief models, and social support were in relation to the healthy self-care behavior of the tuberculosis patients in Bang Pu Mai Subdistrict Area, Samut Prakan Province. This study uses a descriptive approach. The population consisted of 231 new registered tuberculosis patients with pulmonary tuberculosis infection in the Bang Pu Mai subdistrict area of Samutprakarn province who have been cured completely. The study instrument was a questionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, chi-square, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The study findings revealed that the sample had 1) high levels of self-care behaviors. 2) A health belief model including perception of disease risk, perception of disease severity, perception of treatment benefits, and health motivation were positive in relation to the self-care behavior of tuberculosis patients at a statistically significant level of.01. The perception of obstacles to practice was negative in relation to self-care behavior at a statistically significant level of.01. Social support such as information, emotional support, resources, and acceptance were positively associated with the self-care behavior of tuberculosis patients at a statistically significant level of.01, but the bio-social factors had no relation with the self-care behavior of tuberculosis patients.

Keywords: Self-care, behavior, tuberculosis patient